

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій Бідзіля
« 30 » січня

Юрій БІДЗІЛЯ

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕДІАЛІНГВІСТИКА

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Освітня програма	Журналістика
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «**Медіалінгвістика**» (Синтаксис простого речення) для здобувачів вищої освіти галузі знань **06 Журналістика** спеціальності **061 Журналістика** освітньої програми «**Журналістика**».

Розробник: *Шаповалова Галина Валентинівна*, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри журналістики**

Протокол № 8 від 30 січня 2025 року

Завідувач кафедри Євген СОЛОМІН

Схвалено науково-методичною комісією **філологічного факультету**.

Протокол № 4 від 31 січня 2024 року

Голова науково-методичної комісії Галина ШКУРКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 105	2-й	2-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	4-й	4-й
	Лекції:	
	26 / 32 год.	8 год.
	Практичні (семінарські):	
	-	-
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
	26 / 34 год.	6 / 10 год.
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	69 / 53 год.	91 / 102 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Медіалінгвістика» (Синтаксис простого речення) – поглибити знання здобувачів про синтаксичний рівень, специфіку синтаксичної системи сучасної української літературної мови; з'ясувати структуру, зміст і функції основних синтаксичних одиниць; встановити особливості функціонування та використання синтаксичних одиниць у медіатексті; розглянути виражальні можливості синтаксису простого речення в журналістському мовленні; удосконалити мовну компетентність здобувачів, розвинути навички доречного й ефективного застосування синтаксичних ресурсів у процесі текстотворення.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціальнокомунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК08. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

Спеціальні компетентності:

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

СК03. Здатність створювати медіапродукт.

СК14. Здатність критично оцінювати свій та чужий інформаційний продукт, інформаційну діяльність загалом.

СК16. Здатність спілкуватися, співпрацювати зі спеціалістами інших сфер, представниками різних професійних груп, експертами з різноманітних галузей знань тощо з метою виконання журналістських завдань.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Медіалінгвістика» (Синтаксис простого речення) є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми:

ОК08 Правописний практикум

ОК19 Медіалінгвістика

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни «Медіалінгвістика» (Синтаксис простого речення) повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПР):

Програмні результати навчання	Шифр ПР
Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.	ПР02

Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.	ПР03
Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.	ПР11
Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.	ПР14
Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.	ПР15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Медіалінгвістика**» (Синтаксис простого речення):

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПР
Здобувач вищої освіти ефективно застосовує знання синтаксичного рівня мови в журналістській діяльності, створює інформаційний медіапродукт, зокрема медіатексти усної та письмової форм реалізації, аналізує їх з погляду доречності й правильності застосованих синтаксичних, засобів.	ПР02
Уміє аналізувати й критично оцінювати свій та чужий аудіовізуальний, друкований, мультимедійний журналістський продукт, створений індивідуально або колективно	ПР 03
Вільно володіє українською літературною мовою, зокрема її синтаксичними ресурсами, ефективно їх використовує в усіх видах журналістської діяльності та професійного (усного й письмового) спілкування.	ПР11
Професійно створює інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.	ПР14
Має навички створення журналістського продукту для друкованих, аудіовізуальних, онлайн-медіа відповідно до теми, комунікативної мети, жанрової належності, аудиторного спрямування тощо.	ПР15

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни «**Медіалінгвістика**» (Синтаксис простого речення) є: іспит, модульна контрольна, поточне оцінювання на заняттях, яке включає усну чи письмову відповідь, творчі журналістські завдання на вироблення навичок ефективного застосування синтаксичних ресурсів української мови у журналістській практиці, презентації, тестування, участь у дискусіях.

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі методи: 1) *традиційні*: вербальні (лекція, пояснення, бесіда, навчальна дискусія), візуальні (ілюстрування, демонстрування, метод самостійного спостереження студента), практичні (практичні роботи), загальнонаукові (аналітико-синтетичний метод, індукція, дедукція, порівняння, узагальнення); 2) *інтерактивні методи* (групові проекти, дискусії).

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усна або письмова, що включає: усне опитування, практичні творчі роботи, презентації, онлайн-тестування, участь у дискусіях.

Форма модульного контролю: тестові завдання на освітній платформі Moodle <https://moodle.uzhnu.edu.ua>

Форма підсумкового семестрового контролю: усний іспит, оцінка за який може бути підсумковим рейтинговим балом студента за навчання упродовж семестру, що включає бали за роботу на лабораторних заняттях, виконання творчих завдань і за модульні контрольні роботи. Сума балів за всі види робіт визначається в межах 100 балів.

Оцінювання здобувачів вищої освіти також передбачає врахування результатів неформальної освіти згідно з Положенням про порядок визнання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	40	100
5	5	10	10	15	15		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T7	T8	T9	T10	T11	40	100
10	10	10	15	15		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Лабораторні заняття	8	60	8	70
Модульний контроль	1	40	1	40
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульного контролю

Максимальна оцінка – 40 балів за тести різного рівня складності.

Тестування здійснюється на сайті електронного навчання УжНУ: <https://moodle.uzhnu.edu.ua>

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумкове оцінювання здійснюється на основі двох модульних контролів та інших видів робіт, передбачених робочою програмою.

Якщо здобувач у підсумку набрав 60 і більше балів, то іспит може бути виставлений за результатами поточного оцінювання та модульного контролю. Якщо ж він бажає поліпшити свою оцінку, то складає іспит за всією програмою навчальної дисципліни.

Оцінку «відмінно» (90–100, А) заслуговує здобувач, котрий всебічно, системно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; засвоїв основну й ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку «добре» (82–89, В) заслуговує здобувач, котрий повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.

Оцінку «добре» (74–81, С) заслуговує здобувач, котрий у загальному роботу виконав, але відповідає на запит з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою.

Оцінку «задовільно» (64–73, D) заслуговує здобувач, котрий знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку «задовільно» (60–63, E) заслуговує здобувач, котрий володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінку «незадовільно» (35–59, FX) виставляється здобувачеві, котрий виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінку «незадовільно» (0-34, F) виставляється здобувачеві, котрий володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала ECTS	Диференційована шкала	Недиференційована шкала	Мінімальний бал – максимальний бал
A	Відмінно	Зараховано	90–100
B	Добре		82–89
C	Добре		74–81
D	Задовільно		64–73
E	Задовільно		60–63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35–59
F	Незадовільно		0–34

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Синтаксис як розділ медіалінгвістики.

Зміст і предмет синтаксису. Стрижневі поняття, одиниці синтаксису. Розділи синтаксису, його зв'язок з іншими навчальними дисциплінами.

Тема 2. Синтаксис словосполучення. Словосполучення як синтаксична одиниця мови.

Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця. Відношення словосполучення до слова і речення. Функції словосполучень.

Тема 3. Синтаксичний зв'язок і семантико-синтаксичні відношення між компонентами словосполучення і речення. Типи словосполучень.

Види синтаксичного зв'язку між компонентами словосполучення. Семантико-синтаксичні відношення у словосполученні. Різновиди словосполучень за будовою та морфологічною природою стрижневого компонента. Типові помилки в побудові словосполучень у журналістському мовленні.

Тема 4. Речення як основна синтаксична одиниця. Класифікація речень.

Речення як основна одиниця синтаксису. Співвідношення речення і судження. Основні ознаки речення. Типи речень.

Тема 5. Просте непоширене речення. Головні члени двоскладного речення.

Просте двоскладне непоширене речення. Підмет, його різновиди і способи вираження. Присудок: види і способи вираження. Особливості узгодження підмета і присудка.

Тема 6. Просте поширене речення.

Загальна характеристика простого поширеного речення та другорядних членів. Означення, його різновиди та способи вираження. Прикладка. Додаток: різновиди і способи вираження. Обставина, її різновиди та способи вираження.

Модуль 2

Тема 7. Односкладні речення. Особливості їх застосування в журналістській практиці.

Статус односкладних речень. Односкладні речення дієслівного класу. Односкладні речення іменного класу. Особливості вживання односкладних речень у медіаторчості.

Тема 8. Повні і неповні речення, еквіваленти речень у мові масмедіа.

Загальна характеристика й типи неповних речень в українській мові. Еквіваленти речень: слова-речення, незакінчені речення, звертання-речення. Особливості використання неповних речень та еквівалентів речень у журналістському мовленні.

Тема 9. Просте неелементарне речення. Однорідні члени речення в медіаторчості.

Загальна характеристика простого неелементарного речення. Визначення однорідних членів. Однорідні й неоднорідні означення. Засоби вираження однорідності. Узагальнювальні слова при однорідних членах речення. Розділові знаки при однорідних компонентах. Типові помилки в побудові однорідного ряду в медіамовленні.

Тема 10. Речення з відокремленими членами, особливості їх функціонування в журналістському тексті.

Загальна характеристика відокремлених членів речення. Синтаксичні умови відокремлення другорядних членів. Відокремлені означення та прикладки у структурі простого речення. Речення з відокремленими додатками. Відокремлені обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки при відокремлених членах речення. Типові помилки в журналістському тексті при побудові речень із відокремленими членами.

Тема 11. Речення зі вставними і вставленими конструкціями. Звертання в медіамовленні.

Загальна характеристика і класифікація вставних компонентів речення. Вставлені конструкції та їх функції в реченні. Розділові знаки при вставних і вставлених конструкціях. Звертання: види і роль у журналістській творчості. Розділові знаки при звертаннях.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	усього	у тому числі				
Лекції		Практичні семінарські	Лабораторні	Індивідуальна робота	Самостійна робота	
<i>Модуль 1</i>						
Тема 1. Синтаксис як розділ медіалінгвістики.	4	2				2/4
Тема 2. Синтаксис словосполучення. Словосполучення як синтаксична одиниця мови.	8	2/2		2		4/6
Тема 3. Синтаксичний зв'язок і семантико-синтаксичні відношення між компонентами словосполучення і речення. Типи словосполучень.	8	2		2		4/7
Тема 4. Речення як основна синтаксична одиниця. Класифікація речень.	8	2/2		2		4/7
Тема 5. Просте непоширене речення. Головні члени двоскладного речення.	8	2		2 / 2		4/8
Тема 6. Просте поширене речення.	12	2		2		6/10
Разом за модулем 1.	48	14/4		10/2		24 /42
<i>Модуль 2</i>						
Тема 7. Односкладні речення. Особливості їх застосування в журналістській практиці.	9	2		2		5/7
Тема 8. Повні і неповні речення, еквіваленти речень у мові масмедіа.	8	2		2		4/6
Тема 9. Просте неелементарне речення. Однорідні члени речення в медіа.	12	2		4		6/12

Тема 10. Речення з відокремленими членами, особливості їх функціонування в журналістському тексті.	16	4/2		4/2		8/14
Тема 11. Речення зі вставними і вставленими конструкціями. Звертання в медіамовленні.	12	2/2		4/2		6/10
Разом за модулем 2.	57	12/4		16/4		29/49
Разом	105	26/8		26/6		53/91

6.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Синтаксис словосполучення. Словосполучення як синтаксична одиниця мови.	2	
2.	Синтаксичний зв'язок і семантико-синтаксичні відношення між компонентами словосполучення і речення. Типи словосполучень.	2	
3.	Речення як основна синтаксична одиниця. Класифікація речень.	2	
4.	Просте непоширене речення. Головні члени двоскладного речення.	2	2
5.	Просте поширене речення.	4	
6.	Однокладні речення. Особливості їх застосування в журналістській практиці.	2	
7.	Повні і неповні речення, еквіваленти речень у мові масмедіа.	2	
8.	Просте неелементарне речення. Однорідні члени речення в медіатворчості.	2	
9.	Речення з відокремленими членами, особливості їх функціонування в журналістському тексті.	4	2
10	Речення зі вставними і вставленими конструкціями. Звертання в медіамовленні.	4	2
	Разом	26	6

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Опрацювати матеріал з історії синтаксичних досліджень. Законспектувати статтю «Синтаксис» з енциклопедії «Українська мова» (К., 2004), с. 592-595.	2	4
2.	Розглянути диференційні ознаки мінімальної синтаксичної одиниці, словосполучення і речення; з'ясувати особливості словосполучення як одиниці синтаксису, його зв'язок зі словом і реченням.	4	6
3.	Опанувати класифікацію словосполучень за характером синтаксичного зв'язку та семантико-синтаксичних відношень між компонентами.	4	7

4.	Визначити обов'язкові ознаки речення як синтаксичної одиниці; з'ясувати класифікацію речень за модальністю, емоційністю, структурними особливостями.	4	7
5.	Опрацювати визначальні риси головних членів двоскладного речення. Законспектувати статті «Підмет» і «Присудок» з енциклопедії «Українська мова» (К., 2004), с. 483-484, 530-532.	4	8
6.	Поглибити знання про поширювачі мінімальної структурної схеми речення: різновиди та способи вираження в журналістському тексті. Законспектувати: Тепла О. Синтаксичні анормативи у текстах інтернет-видань. <i>Communication Studies. Соціальні комунікації</i> , том 25, № 1, 2021. С.113–116. https://philologicalscience.com.ua/uk/journals/tom-6-1-2021/sintaksic-hni-anormativi-u-tekstakh-internet-vidan	6	10
7.	Розглянути проблему визначення статусу односкладних речень, їх класифікація й роль у медіамовленні. Проаналізувати медіатексти одного з українських авторитетних видань і з'ясувати, які види односкладних речень переважають у заголовках.	5	7
8.	Визначити специфіку неповних речень, комунікативні умови їх застосування в медіа; простежити особливості репрезентації еквівалентів речень у медійній практиці.	4	6
9.	Проілюструвати використання однорідних членів речення в журналістському тексті. Докладно опрацювати вимоги до побудови однорідного ряду в медіамовленні.	6	12
10.	Схарактеризувати особливості функціонування в медіатексті речень з відокремленими членами. Виявити типові помилки в побудові синтаксичних конструкцій з відокремленнями в медійній практиці.	8	14
11.	Проаналізувати види та роль вставних і вставлених конструкцій у журналістському тексті; розглянути місце звертань у діалогічному медіамовленні.	6	10
	Разом	53	91

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання: персональний комп'ютер / ноутбук / смартфон, проектор. Сервіси Google (Gmail, Meet, Chat, Presentation), сайт електронного навчання УжНУ <https://moodle.uzhnu.edu.ua/>.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Галас А. М., Сабодош І. В. Синтаксис словосполучення і простого речення сучасної української мови: Практикум. Ужгород, 2023.
2. Мариненко І.О. Синтаксис української мови (з правилами пунктуації): навч. посіб. Київ, 2021.
3. Межов О. Г. Синтаксис української мови: навч. посіб. Луцьк: Надстир'я, 2021. 268 с.

4. Шаповалова Г. Медіалінгвістика (Синтаксис простого речення): навч.-метод. рекомендації. Ужгород, 2024.
5. Шаповалова Г., Шебештян Я. Лінгвістичний аналіз тексту у вивченні дисциплін медіалінгвістичного циклу. Ужгород, 2024.
6. Шебештян Я., Шаповалова Г. Медіатекст: природа, компоненти, стилістика. Ужгород, 2024.
7. Шевченко Л., Сизонов Д. Теорія медіалінгвістики: підручник. К.: ВПЦ «Київський університет», 2021.

Допоміжна література

8. Арібжанова І. Сучасна українська мова. Базові поняття синтаксису: навч. посіб. К.: ВПЦ «Київський університет», 2016.
9. Бевзенко С. П., Литвин Л. П., Семеренко Г. В. Сучасна українська мова. Синтаксис: навч. посіб. К.: Вища школа, 2005.
10. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. К.: КММ, 2019.
11. Гуйванюк Н. В., Кардашук О. В., Кульбабська О. В. Синтаксис сучасної української мови: Схеми і таблиці: навч. посіб. Чернівці: Рута, 2003.
12. Гуйванюк Н. В., Кардашук О. В., Кульбабська О. В. Українська мова. Схеми, таблиці, тести: навчальний посібник. Львів: Світ, 2005.
13. Дудик П. С. Просте ускладнене речення. Вінниця, 2002.
14. Дудик П. С., Литовченко В. М. Сучасна українська мова: Завдання і вправи: навч. посіб. К.: ВЦ «Академія», 2007.
15. Дудик П. С., Прокопчук Л. В. Синтаксис української мови: Підручник. К.: ВЦ «Академія», 2010.
16. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови. Морфологія. Синтаксис. Донецьк: ТОВ «ВКФ «БАО», 2011.
17. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови. Синтаксис. Донецьк, 2001.
18. Каранська М. У. Синтаксис сучасної української літературної мови. К.: Либідь, 1995.
19. Мойсієнко А. К. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис простого ускладненого речення. К.: ПП Я. Січовик, 2006.
20. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації. Черкаси : Вид-во Чабаненко Ю. А., 2011.
21. Сучасна українська літературна мова / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко та ін.; за ред. О. Д. Пономарева. К.: Либідь, 2005.
22. Сучасна українська літературна мова: підручник / А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ та ін.; за ред. А. П. Грищенка. [3-є вид., перероб. і допов.]. К.: Вища школа, 2002.
23. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис: підручник / А. К. Мойсієнко, І. М. Арібжанова, В. В. Коломийцева та ін. К.: Знання, 2013.
24. Сучасна українська мова. К.: Академія, 2006.
25. Український правопис. К.: Наукова думка, 2019.
26. Шаповалова Г. В. Динамічні процеси в сучасному медіатексті: аспекти і перспективи вивчення. Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства: Зб. наук. праць (Ужгородський державний університет Міносвіти України). Ужгород, 2005. Вип. 9: Українська література в загальноєвропейському контексті. С. 439–444.
27. Шаповалова Г. В. Експресивні словосполучення як інструмент образного мислення журналіста. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологічна. Ужгород, 2003. Вип. 8. С. 128–133.
28. Шаповалова Г. В. Мова сучасних українських мас-медіа: навч.-методич. посіб. Ужгород, 2008.
29. Шаповалова Г. В., Шебештян Я. М. Український медіатекст як невід'ємна частина сучасного публіцистичного мовлення. Мова. Суспільство. Журналістика: Збірник

- матеріалів і тез XXIV міжнародної науково-практичної конференції з проблем функціонування й розвитку української мови «Мова. Суспільство. журналістика» (Київ, 2 листопада 2018). К., 2018. С. 63–65.
30. Шаповалова Г., Шебештян Я., Путрашик В. Засади лінгвістичного аналізу медіатексту. *Communications and Communicative Technologies*. 2023. Вип. 23. С. 41–46.
 31. Шебештян Я., Шаповалова Г. Відображення місцевого колориту в сучасних закарпатських медіа. *Лінгвальний та екстралінгвальний аспекти комунікації в мультикультурному середовищі Закарпаття* : монографія. / за заг. ред. Ю. М. Бідзілі, Г. В. Шаповалової, Я. М. Шебештян. Ужгород: РІК-У, 2021. С. 470–496.
 32. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови. К.: ВЦ «Академія», 2004 (Альма-матер).
 33. Ющук І.П. Українська мова. К.: Либідь, 2005.
 34. Яцимірська М. Термінологічно-понятійний мінімум студента-журналіста. Львів: ПАІС, 2008.

Довідкова література

35. Бирик С. П., Сьота Г. М. Словник іншомовних слів: тлумачення, словотворення та слововживання / за ред. С. Я. Єрмоленко. Харків: Фоліо, 2006.
36. Великий тлумачний словник сучасної української мови. К.: Ірпінь, ВТФ «Перун», 2001.
37. Головащук С. І. Словник-довідник з українського літературного слововживання. К.: Наукова думка, 2004.
38. Грінченко Б. Словарь української мови: у 4 т. К., 1996-1997.
39. Довідник з культури мови / С. Я. Єрмоленко, С. П. Бирик, Н. М. Сологуб та ін.; за ред. С. Я. Єрмоленко. К.: Вища школа, 2005.
40. Етимологічний словник української мови: у 7 т. К.: Наукова думка, 1982-2012. Т. 1–6.
41. Єрмоленко С. Я., Бирик С. П., Тодор О. Г. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. К.: Либідь, 2001.
42. Загнітко А. П. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни: у 4 т. Донецьк: ДонНУ, 2012.
43. Калашник В. С., Колоїз Ж. В. Словник фразеологічних синонімів української мови. К.: Довіра, 2004.
44. Медіалінгвістика: словник термінів і понять / Л. І. Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов; за ред. Л. І. Шевченко. К.: ВПЦ «Київський університет», 2014.
45. Новий словник епітетів української мови / С. Я. Єрмоленко, В. І. Єрмоленко, С. П. Бирик; за ред. С. Я. Єрмоленко. Київ: Грамота, 2012.
46. Полюга Л. М. Повний словник антонімів української мови. К.: Довіра, 2006.
47. Словник античної міфології / 2-е вид. Укладачі: І. Я. Козовик, О. Д. Пономарів. К.: Наукова думка, 1989.
48. Словник епітетів української мови / С. П. Бирик, С. Я. Єрмоленко, Л. О. Пустовіт. К.: Довіра, 1998.
49. Словник журналіста: Терміни, мас-медіа, постаті / за заг. ред. Ю. М. Бідзілі. Ужгород: ВАТ «Закарпаття», 2007.
50. Словник іншомовних слів / уклад. Л. О. Пустовіт та ін. К.: Рідна мова, 2000.
51. Словник синонімів української мови: у 2 т. К.: Наукова думка, 1999–2000.
52. Словник української мови: в 11 т. К., 1970–1980.
53. Словник української мови: у 20 т. К., 2010–2024. Т. 1–15.
54. Словник фразеологізмів української мови. К.: Наукова думка, 2003.
55. Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. К.: Знання, 2006.
56. Сюсько М. І., Шебештян Я. М. Словник невідмінюваних в українській мові іменників. Ужгород: Гражда, 2017.

57. Українська мова: енциклопедія / редкол.: В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. [3-тє вид., зі змінами і доп.]. К.: Видавництво «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2007.
58. Універсальний словник-енциклопедія (УСЕ). К.: Ірина, 1999.
59. Яцимирська М. Г. Сучасний медіатекст: Словник-довідник. Львів: ПАІС, 2005.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

60. Електронна бібліотека Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://journalib.univ.kiev.ua/>
61. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
62. Наукова бібліотека Ужгородського національного університету <https://www.lib.uzhnu.edu.ua/>
63. Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника: <https://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/golovna2/>
64. Енциклопедія сучасної України. URL: <https://esu.com.ua>
65. Сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ» <https://moodle.uzhnu.edu.ua/>
66. Словник української мови: в 11-ти томах <https://sum.in.ua/>
67. Словник української мови: у 20-ти томах <https://sum20ua.com/?wordid=0&page=0>
68. Словники України on-line: український лінгвістичний портал. <https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>